

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od detristopne petit-vrste 5 kr., če se osnanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se v slovo izkazujejo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištevno, na katero naj se blagovoljivo pošiljajo nasveta, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Ljubljanske mestne volitve.

III.

Glasilo naših ljubljanskih nemškutarjev se je spelo v sredo večer zopet enkrat do pisanega (to je ne od drugod izrezanega) članka, v katerem kliče svoje vernike k volitvi. Pri tej priliki skuša narodno stranko in manjšino v mestnem zboru očrtniti. Pri tem poslu očita narodnej stranki marsikaj, na kar nemamo nobenega odgovora, ker je očitno neumno, ali pa že stokrat ovrženo. Eno očitje pa moramo zavrniti, to je namreč, da se narodna manjšina obnaša „neparlamentarno“, da čas trati s „provokacijami“ in „nevrednimi sumnjičenji“, da nema „parlamentarne dostojnosti“ (anstand) itd.

Na to odgovarjamo, da naj nemškutarska stranka najprej pred svojim pragom pometa. Kadar koli so bile še burne scene v občinskem zboru, prouzročil jih je jeden vodjev nemške stranke, dr. Schrey. In ta dr. Schrey je tudi bil, ki je jako „parlamentarne“ nič „provokatorne“ ter parlamentarno dostojnost in „anstand“ kažeče besede, kakor „unverschämter kerl“ in „dieser geselle“ okolo sebe lučal. Ako v narodnej stranki včasih g. Regali kako po svoje ostro pove, treba je vedeti, da je on obrtnik, samouk. Ali ni on nij nikoli taci „neparlamentarnih“ besedi govoril, kakor jih je surovo govoril dr. Schrey, kateri ima vse študije za soboj, kateri nekaj plemstva pred svoje ime pritika! In neparlamentarnost ali surovost dr. Schreya pada na vso njegovo stranko nazaj, katera ga je volila za podžupana in se s tem identificirala z njim. Torej si prepovedu-

jemo v „Tagblattu“ lekcijo o dostojnosti! Sebe operite prej, potlej boste smeli drugim lise očitati!

V volilnem oklici, ki so ga nemškutarji izdali v nemškem in slovenskem jeziku, pravi o nas narodnjakih:

„Nasprotniki naši se bodo tudi letos z njim navadnim načinom udeležili volitev: z brezobzirnostjo in vsemi mogočimi sredstvi bodo postopali, da bi zmagali. Torej je tim resnejša dolžnost vsih enakomislečih, vseh prijateljev naprednega in bodočnosti polnega (!) razvoja naših občinskih zadev, — da ne priborimo samo v prvem in drugem razredu sijajno zmago — možato in v polnem številu in složno, s polno resnostjo tudi v tretjem stopiti v boj. Akopram so se tudi v teh krogih ideje za napredek in neodvisnost le slabo vkoreninile, vendar ne smemo mlačni postati v našem prizadevanji; tim več nam je ono po dvojiti, delovanje neprestano nadaljevati in v kratkem bode i tu zmaga nedvomljivo naša.“

Velik diplomat oni nemškutar pač nij bil ki je ta oklic koval. On hoče v tretjem razredu pridobivati, agitirati, pa volilce tega razreda razžalivo insultira, češ, da so „slabi“ za „napredek“. To se ve, da si on napredek misli le v nemškutariji. Malokatera lepa beseda je bila bolj zlorabljena od psevdoliberalcev kakor baš mili „napredek“, ki ga nosijo vedno na jeziku, pa ga v življenji niti ne poznajo. Razžaljenje oklica nemškutarske stranke, vrženo volilcem tretjega razreda, pač izvira le iz jeze, da so bili dozdej neodvisni dovolj in se nijso udali vsemu pritisku, katerega večina ima v moči in oblasti.

Beaconsfieldova angleška politika.

V anglejskeje gospodске zbornici je lord Beaconsfield 8. aprila govoril dve uri dolg govor. Rekel je, da se Anglija drži dogovorov pariške pogodbe leta 1856 in londonske 1871 glede celokupnosti in neodvisnosti Turčije. Brez prigrasja družih (veleoblastij, mej katerimi je tudi Anglija, ne smejo se te pogodbe enostransko izpreminjati. Ta princip je baje angleška vlada uže pred vojsko izpovedala in je bil sprejet; sicer ona ne bi bila ostala nevtralna. Ko so se pogajanja mej vojujočima začela, bilo je Rusiji povedano, da mora vsak dogovor, ki se bode mej njima sklenil, biti evropsk dogovor. Angleška vlada je mislila, pravi dalje Beaconsfield — da shod konference ali kongresa (kar je vse eno) bi mogel edini ohraniti mir. Ali ker je slišala, da se tajni razgovori mej Rusijo in Turčijo nadaljujejo in Rusi okoli carigradsko zasedajo, poslala je floto v Marmorno morje in rekla po grofu Beustu, da hoče naprej vedeti, ali bodo vse točke pogodbe san-štefanske predložene na evropsko posvetovanje.

Vlada je svoj princip, ki si ga je pred vojsko postavili, vzdržala. Beaconsfield pravi, da so ruske besede in dejanja v klasično temoto zakrite. O mirovnem dogovoru san-štefantkem pravi: Vsi členi njegovi so izpremembe pogodbe 1856 in 1871. Ta dogovor popolnem odpravlja to, kar se je imenovala evropska Turčija; on ustanovlja neko Bolgarijo, v kateri ne stanujejo Bolgari, on jemlje luke na črnem in egejskem morji in daje grškim provincijam v Epiru in Tesaliji nove od Rusije dane postave. Črno morje bi bilo rusko jezero, kakor kaspiško. Besarabsko

Listek.

Jugoslovansk sloveč slikar.

Po jugoslovanskih pokrajinah nij samo od nekda odmevalo blagodneče petje, temuč deželo, samo na sebi prekrasno, kitili so, — kakor nam Grški in Rimski pisatelji pripovedujejo — od pamtiveka tudi umotvori razne vrste. — Tu nij na mestu, da se navedo dokazi, koje krvi in kojega jezika so bili oni prvi pradedje naše domovine. Več ali menj bili so vsakako sorodni s sedanjimi prebivalci; a zgodovinsko se lahko dokaže, da so prebivalci naše domovine tudi za časa Slovanskih vladarjev, do prilomastenja Turkov napredovali z enakim korakom v izobraženji sploh, a v umetnosti posebe, kakor romanski in germanski narodi. O tem se lahko prepričamo, ako pogledamo veličastne grobne spominke po Dalmaciji, Her-

cegovini in Bosni; ako motrimo prekrasne cerkve, samostane, gradove po Hrvatskej, Srbskej, Slovenskej, Bolgarskej; ali se ozremo v starinske naše rokopise na pergament pisane in s krasnimi slikarjimi ukrašene; ali ako razvijemo nežno in bogato vezano starinsko cerkveno opravo; ali protresemo našo zlato, srebrno in medno posodo, ter kov in liv našega orožja in denarja. Stoletje 14. in 15., koje je razbilo z azijsko roko carstvo Srbsko ter kraljestvo Bosensko in Bolgarsko; a z Rimskim in Grmano-ogerskim vplivom podkopalo politično teženje Hrvatov; vendar nij moglo uničiti duha Jugoslovancev, da bi bili prestali slediti stopinje srečnejih sosedov. — Tudi tedaj in pozneje porodila je zemlja naša ne samo vrle junake, pisatelje in pesnike v raznih jezikih, temuč tudi umetnike, koji so, akopram večidel oddaljeni od svoje domovine, vendar svetu pokazali bogatstvo svojega zrelega uma.

Mnogo teh je na tanko opisanih v zgo-

dovinskih knjigah posebno Hrvatskih in Srbskih, na pr. v spisih po Jugoslovanskej akademiji izdanih; umetniki pa so še posebej skupljeni v Kukuljevičevem „Slovníku Jugoslovanskih umetnikov“ 1858. — Izmej teh vas hočem z najslavnejšem drobno slikarjem (miniaturmalers) seznaniti, posebno uže radi tega, ker so Hrvatje te dni obhajali tristoletnico njegove smrti, — z Jurjem Julijem Clovijem.

Nij ga bilo in ga ne bode mnoga stoletja tako izvrstnega miniatorja, ali da bolje rečem: tako izvrstnega slikarja malih stvarij, kakor je bil Jurij J. Clovio, ker on je daleč nadvladal vse druge slikarje, kolikor jih je bilo, ki so se bavili s slikanjem rečene vrste. Tako počenja opisavati životopis Clovijev sovremenik ter ob jednom umni slikar in pisatelj Jurij Vasari. — Te besede so do denes ostale resnične. — Italijanski, angleški, francoski in nemški pisatelji upotrebjujejo razna epiteta, kadar o njem govorijo. Omenjeni

vprašanje nij lokalno ali malo vprašanje; to je vprašanje, o katerem je bil Palmerston trden na svojej volji, ker ima neodvisnost podunavskega ladijeplovja v sebi. Če se san-šefanski dogovor uresniči, ne bode le angličanske trgovine s Perzijo temu tudi prosto vožnjo skozi dve morski ožini motil, ker dela Turčijo za vazala. Zatorej se je moralo v predarek vzeti kako naj Anglija postopa.

Vse velevalisti razen Angleške so vsled vojsk v zadnjih desetih letih več ali manj trpele in torej je bilo naravno misliti, da so k miru nagnene. Ali kongres ne more sniti se, ker Rusija brani svoje obete izpolniti. Večidel Turčije v Aziji in Evropi je zasedena od sovražnih vojsk ali pa je v stanju absolutne anarhije. Torej je nemogoče misliti, kaj bi se bilo moglo še zgoditi. Pot mej Anglijo in Azijo bi se bil mogel zapreti, ruska armada bi bila mogla iti v Egipt in Sueški kanal zasesti. Ali je mogla torej Anglija v tacih razmerah, ko je ves svet v orožji, neoborožena ostati? Mi nismo mogli odreči se pogoju, da se dogovor an-šefanski predloži pooblaščenecem. Ker je bilo upanje na kongres zginilo, morali smo neke naredbe previdnosti storiti. Rezerva se armadi 70.000 mož pridruži. Če se Anglija v veliko vojsko vplete bodo pomočni viri večji. Noben Cezar, noben Karl Veliki nij gospodoval nad tako veliko državo, kakor Anglija, katere flaga vihra na mnogih morjih in katera v mnogih zonah in od raznih plemen in verov izpovedanj obljudene provincije v lasti ima. Ta država pa se mora držati, a more se le z onjmi lastnostmi, ki so jo ustanovile: s pogumom, disciplino, potrpljenjem, odvažnostjo, spoštovanjem javnih zakonov in narodnih dolžnostij. Potem B. priporoča adresu do kraljice.

To je govor voditeljnega ministra angleške države!

In res se mora reči, da jasno pove, kaj Anglija hoče, ali prav za prav česa neče.

Naši judovski Nemci triumfirajo in temu govoru silno važnost pripisujejo.

Glavno glasilo ustavovercev „N. fr. Pr.“ od srede začenja svoj članek tako-le: „Od Themse doni danes govor po svetu, ki spominja na najponosnejše dneve angleške zgodovine in ki bode pri vseh onih, ki ne verujejo na bodočo rusko svetovno vladanje, vesel od-

mev nahajal. Dolgo se nij tako govorilo v angleškeje zgorenjej zbornici, kakor je govoril lord Beaconsfield.“ In oficijozno glasilo dunajske vlade, stara „Presse“, pričinja svoj članek: „Zdanja debata v angleškem parlamentu obrazuje jeden izmej najznamenitejših mejnih kâmenov mej vojsko in mirom.“

Čakajmo, kaj poreko na to ruski listi in ruski diplomati. Gotovo bode ta ošabni jezik v Angliji Rusijo silno razdražil, in Bog zna, ali smo bližje vojski ali miru. Mogoče je vendar, da vse Beaconsfieldovo bahanje z angleško velikostjo meri le na ostrašenje Rusije, in da se bode „britanski lev“ z malimi koncesijami zadovoljil. Varuj nas Bog nesreče, da bi Angleži našo državo v svoje protiruske in protislovanske spletke ne zavlekli!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. aprila.

Praškej oficijoznej „Bohemiji“ se piše iz Dunaja, da *Austrija* zahteva, naj se dogovor san-šefanski tako prenaredi v „interesu“ naše monarhije: zasedenje Bolgarije naj traje le eno leto s 25.000 možmi, namesto ruske komisije naj se za ustanovljenje postavi evropska, Srbija naj se na onej strani proti Bolgariji odškoduje, da ostane iz Hercegovine do morja trgovski pot odprt, Črnej gori se odreka luka, grški element se jemlje v zaščit. (Od kod bi po pravici *Austrija*, v kateri živi in davek plačuje polovica prebivalstva Slovanov, prišla do zaščita Grkov, katere v novejem času naravnost kot protislovansk element zaznamljajo!)

V *državnem zboru* se nadaljuje dolgotrajna debata o osebnem dohodninskem davku. Zadnjič se je dolgo govorilo in koncem sklenilo o načelu, da se ima dohodnina ceniti po izpovedi davkoplačevalca samega, in da se ima premoženje moža in žene skupaj, ne vsak posebej, v cenitev jemati.

V *ogerskem zboru* je minister Tisza zopet govoril o orientalnem vprašanju, a nij nič novega povedal, tolažil je le one magjarske poslance, ki hote z glavo skozi zid na Rusa, da to ne gre tako lahko. Sicer je pa dejal: „jaz ne morem razumeti, kako bi bili mi mogli Turčijo ohraniti pa simpatije južnih narodov pridobiti.“ To je uže nekaj izpoznavanja. Na konci je pa Rumunom, lani zasmehovanim in na Magjarskem zmirom zatiranim, mignil, da imajo z Magjari istega sovražnika, panslavizem.

Vnanje države.

Velike adresne debate začetek v *angleškem* parlamentu, Beaconsfieldov govor,

prinašamo spredaj. Naj tu le kratko omenimo, da je v spodnjej zbornici govoril Northcote bolj v mirnem smislu. Gladstone je upanje izrekel, da se ne bode „poslopje krivdnosti“, Turčija zopet vzpostavljala. Hardy je dejal, da Anglija nij izolirana; Granville upa, da ne pride do druge krimske vojske. Derby je dejal, da dvomi, ka bi Anglija pri Avstriji dobila zaveznico. Carnarvonu se ne zdi verjetno, da bi Rusija cel dogovor v San Stefanu izpremeniti hotela. Tudi Salisbury je dejal, da upa, da ne pride do vojske.

Iz *Indije* se poroča, da je angleški podkralj ali kraljičin namestnik sam šel na sever, da meje proti Afganistanu in proti Birmi utrdi in zavaruje, da bi Rusom vhod v Indijo obtežil, če se vojska začne.

Dopisi.

Iz Dunaja 10. aprila [Izviren dop.]

(Beseda srbsk. akademičnega društva „Zora“.) Zelo zanimiv bil je večer „Besede“ srbskega društva „Zora“, pri katerej „Besedi“, ki je bila v cvetličnih dvoranah vrtogradnega društva, so se posebno odlikovali pevci društva „Slovenije“. V obče moram takoj pri začetku opisa imenovane „Besede“ zabilježiti, da vlada mej srbsko „Zoro“ in „Slovenijo“ prav nepričakovana intimnost, kar je prav hvale vredno. Tu smo čuli, da Srbi našo „Slovenijo“ bolj spoštujejo, kot kateri naših rojakov, ki se tako počtenemu društvu odtegujejo, ter raji v temnih krčmurah črez lastno kri zabavlja, nego da bi sam pripomogel, da bi društvo kakor je „Slovenija“ vsaj od rojakov spoštovano bilo. A kaj čem razglobavati stvari, ki se ne dadó s prijateljsko besedo ali opominom odpraviti? Kedor nema iz lastne domovine dovolj domoljubnega čuvstva soboj, mu ga bodeš tudi tú teško vsadil, in kedor nema v prsih v najboljšej svojej mladosti idealov, temu je zahman prijateljsk opomin.

Srbska „Zora“ osnovala je „Besedo“ v korist lastnega društvenega fonda, da si ustvari lastno knjižnico in da ima s časoma lastna prostorišča za svoje društvo. Ker Srbi sami ne razpolagajo o dovolj pevskih močeh, sodelovali so pevci društva „Slovenije“ in prevzeli pevske točke. Razpored „Besede“ izvršil se je prav lepo in točno. Vodja pevcev bil je Slovenec g. Kosovel, ki je petje jako dobro vadil in žel ta večer neizmerno priznavanja za svoj trud in svojo marljivost. Najprvo se je pel Davorin Jenkov „Haj“. Gospica pl. Ba-

Vasari imenuje ga: „il meraviglioso, al piccolo Michaelangelo, il principe dei miniatori“. — Lanzi: „Ristauratore delle arti, il principe dei miniatori“. — Rosini: „Il Rafaelo dei miniatori“, itd. — Anglež Diledin: „Nesmrtni Clovio“ — Nemec Füssli: „Clovio erreichte die höchste Stufe“. — Nagler: „Alles (von Clovio) hat classisches rafaelisches Gepräge“ itd. Celo mali Mayerjev „naučni slovník“ ga omenja, se ve da prav po nemški temeljito dostavi: „Biographien v. Kukuljewić und Saksinski, — kakor bi ne bila to jedna osoba.

Kakor trde vsi životopisci Clovijeve, rodil se je on leta 1498 v Grižanah, v malej vasi Hrvatskega primorja, v okrožji Vinodolskem, od koder so nam tudi prvi Jugoslovanski zakoni ohranjeni. Za roditelje in njihovo ime se žalibože ne ve. — Brez sumnje je njegovo ime v Italiji po običaji onega časa poitalijančeno in zasukano. — Gotovo bi imelo njegovo pravo ime biti Glovičić, Glavičić, Glavić ali Glovon, ki so priimki v Hrvatskem primorji

zelo navadni. Vasari trdi, da so Clovijeve pradedje došli iz Macedonije, o čemer se je tudi umetnik samo mislil prepričanega po onej srednjeveškeje navadi, da je vsak prednike svoje iz kolikor mogoče najbolj odstanjene daljine izpeljaval. — Zato se je včasi na svoje slike podpisaval „Macedonus“, vendar večidel: „Crovatinus“, „Crovata“, „Illiricus“, „di Croazia“ in „da Croazia“.

Clovio dobi pri krstu ime Jurij, pozneje prejme kot redovnik ime Julij. — Do 18. leta živel je v domovini. — Ako je, kakor Vasari svedoči, uže v detinskih letih baval se z naukom, tedaj je obiskoval najbrž učilnice na Reki ali v Novem, ali pa, kakor je bila tačas navada, kaki bližnji samostan, kder se mu je priljubilo slikarstvo. Ker znano je, da so se redovniki našega naroda uže v najstarejšem času pečali s slikarstvom, ukrašenjem svojih rokopisov in s slikarijo sploh. Samo tako si moremo tolmačiti ono, kar Vasari in drugi o njem pišejo, da je namreč Clovio v svojem 18. letu došel v Italijo in uže prva

tri leta naslikal take umotvore, kakor se tedaj nijso pričakovali od njega. Srečo je imel, da ga kmalu s početka prime Marino Grimari, poznejši kardinal, nij nam znano po kakej poti, v svoje varstvo. — Prva tri leta narisal je za tega dobrotnika sosebno lepih medalij, pečatov in drugih predmetov, potrebnih za rezarijo. — Ta dela in pa sveti imenitnih mož, kakor je bil Julij Pipi, nazvan Romano, najbolji učenec Rafaelov, napeljali so ga, da se je posvetil pred vsem miniaturnej slikariji. — Od imenovanega slikarja, ki ga je spoznal v Mantovi, naučil se je tudi Clovio, kako se imajo mešati boje, gumi in voda, in spoznal se je z Rafaelovo slikarijo. — Do leta 1524 je njegovo ime uže tako zaslovelo, da ga pozove ogerski kralj Ludovik II. na svoj dvor. Tu je ostal do Mohačke bitke (leta 1526) in mej drugimi slikami napravi za kralja svetlotemno*) sliko „sôd Parida“, za kraljico Marijo, sestro cesarja Ka-

*) Nemško „grau in grau“, italijansko „chiaroscuro“, t. j. brez vseh živih barv, kakor risanje.

jičeva igrala je z veliko spretnostjo na glasoviru F. Lizst-ovo: Concert paraphrase iz Verdijevega „Rigoletto“ in Talbergove ruske pesni. V tretji točki odlikoval se je že znani slovenski kvartet: A. Hajdrihov, „V tihi noči“ in dr. Benjamin, Ipavčeva: „Bodi zdrava domovina“, zbor z bariton in tenor solom, katere dve pesni sti se izbranemu občinstvu vrlo dopadali. Odlikovala sta se posebno g. J. Ipavič, član „Zore“ in g. J. Lenarčič, član „Slovenije“; glas uže vrlo znanega slovenskega tenorista g. Lenarčiča bil je neopisljiv doneč; vse je občudovalo čisto čez vse milo deneče glasove slovenskega pevcu in bil bi se zbor moral vsaj trikrat ponoviti, da ne bi bili s programom tiščali, kar je prav škoda bilo. V naslednji točki igrala sta g. Rossini-jevo ouverturo iz opere „Viljem Tell“ gospica Radovanovič in brat njen Andrej Radovanovič član „Zore“, ki sta se kaj dobro oponesla, ker sta kazala se jako spretna na glasoviru, ter tolmačila velicega kompozitèria, kot bi bila oba dva umetnika. Dr. g. Ipavčev „Večer“ pel je slovensk oktet izborno. F. Godefroid-ov: „La danse des Sylphes“ igrala je krasotica Marijeta Rosenegger-jeva ter žela za svojo uprav umetniško produkcijo silnega rokopleska, na kar je iz lastnega nagiba še točko pridelala. Šubertovo „pesen starca“, in srbsko pesen: „Što se bore misli moje“ pel je član „Zore“ Ivan V. Popović, ter se svojim zelo dobrim prednašanjem jako prikupil. Moral je pesen ponavljati. Guido Havlasovo „Kolo“ pel je zopet zbor slovenskih in srbskih pevcev ter bil z navdušenjem sprejet. Kakor lahko iz razporeda uvidite, bile so slovanske pesni v zborih v večini. To se da le tako tolmačiti, da so slovenski pevci oziroma predsedništvo „Slovenije“ sami sestavili program. Pevovalja gospod Kosovel prejel je od srbske „Zore“ v dar v baržunovem etuiju palčico za taktiranje od ebenovega lesa, okovano s srebrom, v kojem so urezane besede: „Zahvalna Zora Kosovelu 1878“, koje darilo slovenskemu pevovodji od strani Srbov je vrlo priznanilo za spretnost in marljivost g. Kosovela kot pevovodje in izbornosti slovenskih pevcev. In čujte in čitajte, kako je pisala „Zastava“, srbsk list, izhajajoč v Novem Sadu: „Ali, cela svetkovina nosila bi na sebi tip čisto akademički, da ne beše onako lepih pesama. Pevanje taj lepi deo dionoga venca —

programa izvela je „Zorina“ posestrimska akademička družina „Slovenija“, društvo Slovencev, djaka, koji se na bečkim velikim školama uče i spremaju, da svome malome, ali plemenitome narodu koristi, a uz su delovanje nekih „Zorinih“ članove. Uzrok, što se „Zora“ radi pjesama na „Sloveniju“ obratila je taj, što „Zorino“ pjevačko društvo, koje se ovim tečajem godine tek i osnova, ne beše u stanju, na takoj svečanoj proslavi, kao što je ova, pred svoje goste izaći. Za to ne možemo, a da se posestrimskoj akademickoj družini „Sloveniji“, u ime sviju gostiju javno ne zahvalimo, sa nadom, da će i na dalje u takom prijateljskom odnošaju sa „Zorom“ ostati, u kom do sada beše, a što ovom prilikom sa svim eklatantno i pokaza.“ — I „Srbska Zora“, ilustrovan list za zabavu i pouku, izhajajoč na Dunaji, piše o „Sloveniji“ sledeće: „Kor „Slovenije“ odlikovao se i ovoga puta preciznim pjevanjem i valjanim izborom pjesama. „Zora“ naročito je dužna zahvale svojoj posestrimi „Sloveniji“ na tolikoj zauzetosti i ljubavi njezinoj, a dala je izraza tim svojim osećajima zahvalnosti na samoj „Besedi“, predavši korovodji g. Kosovelu veštački izradien i srebrom okovan štap za davanje takta (Taktirstock) sa nadpisom: „Zahvalna „Zora“ Kosovelu 1878“ itd. In kakor poroča isti list, imelo je društvo ta večer preko 500 goldinarjev čistega doneska.

Podal sem vam ta dva ekscerpta iz srbskih listov o „Sloveniji“ in njenih pevcih, da slovenski narod uvidi, na kakov način širijo vrlo slovenski mladi domoljubi ime svojega naroda v najdalje slovanske kraje in kroge. In smelo rečem, da tolikokrat se še nikdar v letu nij tukaj tiskalo ime „Slovenije“, nikdar se še v jednom letu nijso javno tolikrat pevale slovenske pesni in proslavili se v javnem svetu slovenski skladatelji, kot se je to zgodilo od polu leta sëm na Dunaji.

In dopisnik vaš šteje si i sedaj v svojo dolžnost, da objavi in kritizira vspešno delovanje dunajskih Slovencev na pevskem polji, da slovenski sinovi doma in drugod izvedó, kake vrline so slovenskega plemena sinovi na Dunaji, kako si oni večinoma prizadevajo širiti slavo Slovencev i ugodno uplivati i na druge slovanske rodove. Da njih trud nij bil zastonj, videli ste iz mojih dopisov in iz citiranih srbskih listov.

I stem so najbolj pobiti oni dopisniki, ki so v slovenskih novinah kakor kakor v „Novicah“ „Slovenca“ in „Soči“ hoteli pisati o delovanji i vrlem ponašanji velike večine dunajskih vseučiliščnikov, koji se inače za svoje domorodno društvo ne brigajo, kakor kedar je treba razdvoj delati. Naj bi se ti mladiči pač je lenkrat spametovali ter izprevideli, kaj je njih početje.

Iz breške okolice 5 aprila. [Izv. dop.] V našej okolici smo zvečkino sami poljedelci in živinorejci. Na pomanjkanji poljskih pridelkov nijmo — za mojo vednost — sicer nikoli prej trpeli kot leta 1851. ko nam je clementarna nesreča, toča, polje zatrla, pa zdaj trpimo, ko je še vekša nesreča, revščina in pomanjkanje, nego takrat. Kajti toča je omenjeno leto le ene dele polja zatrla. Ko je uže poleg poprejšnjih dveh slabih let še lanska silovita suša tako v pomanjkanje našo kmetisko prebivalstvo porinila, da nij zdaj v naše celi okolici deset kmetov, ka ne bi uže zdaj kruha kupovali.

Še huiša ujima, ko zadnja tri slaba leta, nas je potrla: pravda servitutnih pravic z grofom Atemsom. Ne samo naša okolica, tudi vse posavske vasi od Vidma do Sotle so imele dolge pravde, posebno pa neke vasi breške okolice.

Vaščanje šent-Lenardski so pričeli pravdo za srvitutne pravice uže 49. leta, pa je trajala do lanskega, kar se lahko razvidi in dokaže iz aktov, kateri se pri lokalnej komisiji v Celji najdejo. Ako zdaj pogledamo dobiček te dolge pravde, konstatiramo da veliko bolj škoduje nego hasni oddeljenje srvitutnih pravic. Ko bi se nam dalo doseči, da bi kje prošnja revizije srvitutnih pravic sprejeli, bi se uže razvidelo, kje ono tiči, ki nas uboge kmete stiska. V razsodbi 28. oktobra 1870 l. stv. 902 od graške namestnije je razvidno, ka je za našo stran pet neodvisnih uže 60 let starih prič govorilo, da smo mi brezplačno, (kar še zdaj ako bi bilo treba dokažemo) na parcelnih štv. 777 a 777 b 777 c, ki merijo skupno 70 oralov 967 □ Kl. v davkarski občini St. Lenard na Štorskem; in parcelne štv. 3480 štv. 3481. ki merijo skupno 96 oralov 1068 IKl. v davk. občini Krška vas na Kranjskem les sekali in svojo živino pasli. Nasproti tem pa sta dva od graščine odvisni priči, en graščinski višji in en manjši logar pričali, kar so naši pooblastenci

rola V., pa Lukrecijo, kako se sama umori. — Leta 1526 nahajamo ga v Rimu, kder se seznanil natančneje z umotvori Michelangela Buonarotta, koje je tako prestudiral in dohajal, da so ga še za časa Buonarottovega življenja imenovali malega Michelangela.

A leta 1527 vzele so zedinjene divje Nemške, Španske in Italijanske čete Rim pod vodstvom Karla Bourbona in Filiberta Chalonskega ter mej drugimi premožnimi in nedolžnimi prebivalci odpeljali tudi Clovia. Tedaj stori obljubo stopiti v samostan, ako se oprosti. Tako je vstopil po oproščitvi kot redovnik v samostan sv. Rufina v Mantovi. Tu napravi več slik in mej drugim okraši neko koralno knjigo. Spozna se takrat s slavnim drobnoslikarjem Jerolinom dai Libri, menihom v samostanu Kandijana, a ravno neka pot k njemu ga je slekla iz meniške kute. Na potu v Kandijano zlomi si namreč ного, domači menihi pa so ga potem v boleznii bléz tako slabo stregli, da je prosil papeža, naj ga pusti mej svetne duhovne iti, katero željo mu

je po priprošnji kardinala Grimana papež precej izpolnil. — Clovio poda se tedaj k svojemu zaščitniku Grimanu, ki je tedaj bil poslanec Rimski v Perugiji. — Za tega dobrotnika okraši več knjig, mej katerimi je sosebno zramenit rokopis razjasnjevaajoč pisma sv. Pavla na Rimljane, ki je sedaj glavni ures knjižnice Svanovega muzeuma v Londonu. Slike v tem rokopisu so dobro posnete v Humphreisovem delu: „The Illuminated Books of the Middle ages.“ — Ta predmet slik je naš umetnik tudi v drugo, a različno, kakor je tudi še obilo drugih umotvorov zgodovinski omenjenega kardinala in patrijarha glejskega Grimana, ki se sedaj nahajajo v bogatih zbirkah Londona. Papež pa se peljalo bi nas predaleč, ko bi hoteli vse opisavati. — Vredno je opomniti, da je za omenjenega dobrotnika okrasil Petrarkeve pesni od katerih slik je jedna v Rosinijevem delu „Storia della pittura Italiana“, Pisa 1838 — 47. T. V. posneta. Ta dela proslavila so ga tako, da so skoro vsi kralji in drugi imenitni ljudje

po svetu hoteli imeti od njega kako sliko, če bi bilo tudi za najdražjo ceno. — Papež Pavel III. in njegov slaven netjak kardinal Aleksander Farnese poklicata ga v Rim, kder tudi skoro neprenehljivo do svoje smrti ostane. — Za tega papeža ureši (okraši) leta 1542 latinski rokopis psalmov, ki se nahaja sedaj v Parizu, v knjižnici Louvra, za kardinala Farnesea pa lat. misal s tolikimi slikami, da bi se kakor Nemeec Volkman trdi, mislilo, Clovio se je celo življenje ukvarjal z njimi in s tako lepimi, da se ne lepejšega misliti ne more. — Papež poslal je preko knjige, ki jo je Clovio slikal in znani Benvenuto Cellini v zlate platinice vezal, cesarju Karlu V. kot poseben dar. Za tega cara je okrasil Clovio tudi neki slavospev na njegovo oslobojenje Tunisa, ki je sedaj v dunajski dvorjni knjižnici, in tudi slikal nekaj družin slik. Rizen tega je slikal za Španskega kralja Filipa II. Portugalskega kralja Ivana III., za vojvodo Toskanskega Kosma II. papeža Pavla IV. (Konec prihodnjic.)

v rekurzu pobijali; pa je le ministerijalna razsodba, z odlokom od 26. junija 1871. št. 385, z besedami: „wird keine Folge gegeben“ vse rešila.

Če se izračuna vse, koliko so naši triji pooblastenci veljali! Več ko tridesetkrat so šli k obarvnavam v Celje; koliko smo dali za rekurze! koliko v razna mesta k pravdosrednikom, enkrat celo na Dunaj postrošili! Lehko se istino dokaže iz povabil z drugih pisem, kako drago nas je pravda stala, in tolikokratnih denarnih vlog raznih stroškov te pravde, da smo več ko pol vekšo veljavo penezov i dragega časa izgubili, nego je vrednost tistih dvajset in sedem prodnatih oralov zemljišča, katerega nam je 27letna pravda prinesla!

Od vekovitih časov sem so naši pradedji, pozneje tudi mi na gor omenjenih parcelah brezplačno drvarili i svojo živino pasli, in tako lahko polovico več govedov i konj zredili nego zdaj po tej razdelitvi.

Ako na primer v naši monarhiji dolga vojna nastane, ne dobi se v naših krajih volov, niti ne za vojaštvo sposobnih konj. Ko je pa leta 1859 vojska bila, je samo šent Lenardska vas, takrat komaj iz 27 hiš. št. obstoječa 8 konj za vojsko dala.

Iz vsega tega je razvidno, da pri nas na tak način kmetje ne napredujejo. Nij čuda, da toliko kmetij hira, in celo na kant pride. V takem tužnem položaji ne tiče samo prebivalci breške okolice, nego tudi drugih dotičnih vasij, kateri britko zdihujejo v stiski, in premišljajo, kje bi našli Mojzesa, da bi jih izpeljal iz nesreče v boljšo dobo. Veliko zaupanje v tej bedi, stavijo naši kmetje na svoje poslance, in sicer na deželnega, posebno pa na našega državnega neutrudljivega delavca za slovenske kmete, gosp. dr. Vošnjaka, ako bi bilo mogoče delati nato, da bi prošnja revizije servitutnih pravic, kje katera oblastnija sprejeti blagovolila.

Tudi nam kaže britko prihodnost oznanilo obrokov iztrjatve davkov za tekoče léto. C. kr. štajerska deželna finančna direkcija v Gradcu od 10. januarja tekočega léta nam zaukazuje, da se mora zemljišni davek za vsake tri mesece po eksekucijske poti izterjati. Na tak način se more kmetstvo do tal zatreti, ker uže pri tem, ko se je do zdaj le konec vsakega leta s tako ojstrostjo iztirjal, se je pri nas minolo leto več kmetij ko prej v dvajsetih letih po eksekucijski poti prodalo. Kmet.

Domače stvari.

— († Josip Kocijančič.) Iz Gorice 10. aprila se nam piše: Denes zjutraj je nehala biti življenska žila našega obče znanega pevca-skladatelja Josipa Kocijančiča. Tužna novica nas je slovenske Goričane najbridkeje dirnola. Pogreb bode jutri v četrtek popoldne; več v prihodnjem dopisu.

— (Razbojnišk cestni napad in poboj.) Piše se nam iz Št. Jošta pri Polhovem gradcu: Dne 8. t. m. je bil semenj v Rovtah. Neki hlapec iz Št. Jošta je šel se svojo gospodinjjo na semenj in gnal voli. Nazaj se je vračal sam, ker sta bila voli prodala in je bila gospodinja s skupljenim denarjem uže prej odšla. Imel je volovske verige v rokah. Kar ga na Smerekovci v gozdu napade tolovaj in se sekiro po glavi mahne. Hlapec se z razbito črepijo na cesti zgrudi. Kako

je potlej do neke kože še dospel, ne ve nihče in tudi on sam ne, ker nekaj časa doma še spregovoriti nij mogel. Zdaj uže nekoliko govori, ali o dogodku ne ve prav ničesa. Da bi okrevaj, je negotovo. Za lopovnika še nič ne vemo. Misliti je, da je razbojnik čakal v gozdu sploh na kakega semnjara, ki bi denar imel. Ko je videl tega z volovskimi verigami v roci prihajajočega, mislil si je: da, ta le je gotovo voli prodal, on ima denar — pa se je zmotil in zastoj usmrtil ga.

Razne vesti.

* (Iz cerkve izobčen) je bil 7. t. m. slovesno po več cerkvah v imenu škofa linškega prejšnji katoliški duhoven Kürzinger, zdaj starokatolišk župnik.

* (Zadnji izprehod.) Višji 65 letni uradnik ogerskega ministerstva je zadnje nedeljo svojo ženo povabil naj se gre z njim izprehajati. Ona nij hotela iti, ker je imela opraviti. Pa reče „stari“: „ljuba moja, pojdi, morda je moj zadnji izprehod.“ Zdaj je ona šla. Na izprehodu je bil dobre volje, tudi pri večerji, potem je šel rano spat — in nij več vstal, mrtud ga je zadel. Uganil je bil svoj zadnji izprehod.

* (Zdanji angeški minister) vnanjih zadev, lord Salisbury, je bil nekaj žurnalist, sourednik pri različnih londonskih novinah. Ker se je bil namreč z neko gospodično Alderson, po plemstvu njemu neravnorodno, oženil, nij hotel oče nič o njem vedeti, zato je moral lordski sin kruh služiti si z novinarstvom, dokler oče nij umrl in mu pustil premoženje in naslove.

Znano je, da celo najboljši reči potrebujejo nekaj časa, da se pri občinstvu prikupijo, tako tudi, da so v znanosti dolgo znana in upotrebovana sredstva podvržena tej osodi. Uvedenje Guyotovih ternih kapsul je doživelo enako izkušnjo in še le ko se je svet prepričal o izvrstnej zdaj priznanej dobroti za vse bronhialne in katarrhalne afekcije, prehlajenja in boleznj in vratu, je njih raba splošna postala. — Guyotove kapsule dobro nadomeščajo vse vrste tisane, pastile in miksture. — Zdaj je po prvih medicinskih veljavih priznano, da je njih uspešna korist le pripisovati pri narejanji upotrebljevanemu izvrstnemu teru norveškemu, (ki se dobiva iz norveške smreke — abies excelsa).

Velika priljubljenost, katero so Guyotove terne kapsule dosegale v kratkem času na Francoskem, v Belgiji, na Nemškem, Hollandskem, kjer so v vsacega rokah, prouzročilo je, da se mnogo ponarejajo, zato se izrekoma opozoruje, da sme sme le potem računati na pravost in torej na dobroto, ako so pravi francoski preparati. Posebno, odkar so se uvedli v Avstro-Ogersko, pokazalo se je več ponarejanj, ki so slabša od francoskih. Občinstvo se ne more dovolj svariiti pred temi nemškimi in avstrijskimi ponarejanji, ki niso ni v dobroti ni v delavnosti niti primerjati francoskim. Vsak flaçon Guyotovih ternih kapsul nosi Guyotov podpis v treh barvah, na kar naj se posebno pazi. V odprtem stanju se nikoli ne oddajejo. (86—1)

Javna zahvala

Slavno društvo „Narodna šola“ v Ljubljani je našej štirirazrednej šoli mnogo učenih pripomočkov poslalo: fizikalne aparate, računske stroje z razno pripravo, geometrična tela in dr.

Podpisani krajni šolski svet slavnemu društvu „Narodna šola“ za poslano blago najtoplejo zahvalo izreka.

Krajni šolski svet v Št. Jurji na juž. želez.

dne 5. aprila 1878.

N. Rupschl, predsednik.

Tuji.

10. aprila:

Evropa: pl. Latz iz Dunaja. — Fritsch iz Grada. — pl. Merk iz Dunaja.
Tri Mornu: Arendt iz Magdeburga. — Rudolf iz Kamnika. — Bruck iz Dunaja.

Dunajska borza 11. aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61	gld.	55	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	65	"	50	"
Zlata renta	73	"	40	"
1860 drž. posojilo	111	"	—	"
Akcije narodne banke	796	"	—	"
Areditne akcije	212	"	80	"
London	121	"	70	"
Napol.	9	"	74	"
C. kr. cekini	5	"	73 1/2	"
Srebro	106	"	40	"
Državne marke	60	"	—	"

Izvirna pošiljatev iz Japana. Soja-bob.

50 kilo velja 50 gld., manj kot 50 kilo se ne odda. (113) Prodaja

F. Auchmann,
v Mariboru n. D., Štajersko.

Trpotčev sok.

Ta neprecenljivi sok služi za zdravilo proti bolečinam v prsih in na pljučih, proti zasliženju bronhij, kašlju, hripavici itd. Cena velikej sklenici z navodom 80 kr., malej sklenici z navodom 60 kr.

Zaloge v Kranjskej: Viktor v. Trnkozy, lekarničar „pri zlatem jednorogu“ v Ljubljani, na mestnem trgu št. 4. (78—5)

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij boleznj, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse boleznj v ledvicah, na živcih, dalje prane, i na jetrah; šlezl naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, nepredaviljenje, zaprtje, prehlajenje, nespajanje, slabosti, slato tito, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, stožnost, diabet, trganje, sluhjanje, bledico in prelajenje; posebno se priporoča za dojenec in je bolj, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravga profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorolanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle-smart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje sastonj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Spridevalo št. 73.670.

Spridevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja.

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in giti, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženji v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenji v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prahih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenji v grlu. (L. S.) Rud. Wurser, zdravilni svetovalac in dles mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih boleznj, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsostransko, najbolje spridevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalac.

Spridevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar poučiti nij mogel, je valed rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spridevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalesscière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicnih boleznij, katere so me deset let mučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravih.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalesscière-Biscuita v puščah in Revalesscière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gl. 50 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gl. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wall-leschgasse št. 8, kakor v vsah mestih pri dobrih lekarjih in specerjakih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povostjih. V Ljubljani Ed. Maier, J. Svoboda, lekar pri „zlatem oriu“, v Beki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocco in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (180)